

Kezek

(Miini)

Ég s föld között
viharok dúlta faház áll —
itt gyűlnek össze a mezőkről este a karok.
Marokba szorított vastag ostorral jönnek,
széltől cserzetten,
kőlábú asztalokra telepednek megroppanva,
enni kérnek,
és tenyérbe hajtott ujjakkal alszanak el
az ablakok mögött.
Ajtók kulcslyukán át az ujjak horkolása hallik,
az izmok kése üvegesen csillog.
Amikor a hold az égből elárasztja a földet,
bódultan tódulnak ki az udvarra,
s döglött kutyát vetnek a hold után.
És álmukban újra visszatérnek fekvőhelyükre,
hamuba fordult tenyérrel.
Férfikezek, horgonyok
a test hajóján,
sírhalomokra irányuló ágyúcsövek,
medrükből föl s alá csorog a vér,
amíg egy szép napon
megpuffadnak s elnyúlnak a világ szeme láttára,
az asszonyok karja fölakasztja magát a levegő kötelére,
s őszi levelek szánalmát könyörgi.

Elégia

(Elegie)

Megdrágultak a lovak, ahogyan megnő
az esőcseppek értéke szárazság idején.
Túl sokat trágyázzák a földet, ahelyett, hogy
búzát termesztenének, tücsköt nevelnének.
Mikor fölizzik bennük a vipera-vér,
vad vágójukban letapossák a füvek hegyét.
Tejet nem adnak, csak saját csikaiknak,
amelyek — ki tudja, mért? — négy lábúnak születtek.
A nyerítésük őszt jelez.
A barázdában csupán
egy ekét tudnak húzni — ha az elakad,
verik őket (nyilván),
s ők eltépik a valódi bőrből készült
drága hámat.
A bőrük jó talp
katonacsizmákra.

Szájuk túl kényesen kutatja — tiszta-e a víz?
A gyerekek meg mind lovasok szeretnének lenni.
S aztán nedves padozaton nem alszanak,
csutakolni kell őket meg abrakolni.
Amikor egyedül vannak, és fúj a szél,
s mély hallgatás borul az álldogáló lovakra,
álmodva alszanak el,
olyanok, mint holmi kő-szfinxek.
S aztán meg oly sokan vannak —
tejelő tehenek kellenek, jámborak,
amelyek naponta kétszer, háromszor is fejhetők.
Ezért aztán a lovak — elhatározták saját pusztulásukat.

Mindenütt sörényvadászat folyt;
az addig rejtőzködő nyílasok
a fészerből előszedték az ősi íjat.

A lófarkakból meszelők készültek
és térdeplőpárnák a templomokba;
a patákból enyvet csináltak plakátok ragasztására.
Lemészározták őket — tetemüket disznók falták föl
szörnyű étvágygal.

Szép énekeket is szereztek a lovacról,
amint nyeszletten a mészárszékre mennek,
napraforgó tereli őket nyugat felé.

Az óriás úr, ami vesztük után
maradt a levegőben, hurokként
fojtogat mindannyiunkat, mikor a hold
porba csüggedt fejünk magasba vonja.

Statiszták

(Figurantii)

Turnéra megyünk a színészekkel.
Mi statiszták a hátsó padokon ülünk,
rang, bajusz s pofalemez szerint.

Az első felvonásban mind föllépünk:
martalócok egy kastélyban
a sötét feudalizmus
legfényesebb fejlődési szakaszában.

Páncélingben állunk, keresztbe tett alabárdokkal,
amelyeket füstszerű ezüsttel futtattak be,
kímért léptekkel járunk, szörnyű gatyában,
ahogyan a korizlés megkívánja.

Ti is — mondta az egyik rendező —
(háromszor nősült, és csudamód érti a dolgát),
ti is, noha egy szót se szóltok a színen,

mozdulatokban, mimikában éljétek át a szerepet,
csak így sikerülhet
a teljesség élményét adnunk a nézőnek.

A második felvonásban szerzetesek vagyunk.
Tarkóra húzott tonzúrák parókában,
kezünkben rózsafüzér, arcunk bepúderozva;
komoran, töprengve és titokzatosan állunk,
tisztünk s a kordivat szerint, az elhalálozott hős
baldachinos ágya mellett.

A harmadik felvonásban a nép vagyunk,
a széles tömegek, fáklyával a kézben,
vigyázunk, nehogy tüzet fogjon a díszlet.
Hullámszünk, hódolunk hangtalan, a kordivat szerint,
a nemrég kikiáltott hős uralkodónak.

A negyedik felvonás alatt megmosakszunk,
mind, a katonák, a papok, a nép,
aki voltunk. A hátsó padokon,
rang és életkor szerint . . . Éjjeltájt,
halkan énekelve érkezünk vissza
oda, ahonnan elindultunk.

Ősz

(Toamna)

Csontra vedlik a világ.
A levél sárga nedveket szív magába az ágon,
s a holdba száll.
A dombokon, a házak talapzatában
nőnek a csontok, mint kisdedek foga
a tejes ínyben.
A mutatók leváltak
az idő számlapjáról,
hegyük az Uristen
hátába nyomódott.

Könnyeink elgurulnak tőlünk,
akadályokká kövülnek az úton.
Testedről, mely az este
mellettem feküdt,
ma megrajzoltam egy égi
váza vázát,
rá van vésve a koponyámra,
amelyben egy marék
hamu izzik.

Jancsik Pál fordításai